

УДК 657.6

DOI: 10.31732/2663-2209-2026-81-39-48

Дата надходження: 25.02.2026

Дата прийняття до друку: 20.03.2026

Дата публікації: 30.03.2026

Ця робота ліцензується відповідно до [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

ЗНАЧЕННЯ АУТСОРСИНГУ ДЛЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ СЕРЕДНЬОГО ТА МАЛОГО БІЗНЕСУ

Наталія Радіонова¹, Микола Денисенко², Інна Щогольєва³

¹Д-р екон. наук, професор, проректор Бориспільського інституту муніципального менеджменту при МАУП, м. Бориспіль, Україна, e-mail: radionova_n@ukr.net; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8855-2963>

²Д-р екон. наук, професор, доктор габілітований наук економічних, професор наук економічних, професор кафедри менеджменту та підприємництва, Центральноукраїнський державний університет ім. Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна, e-mail: profden3@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8767-9762>

³Канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та підприємництва, Центральноукраїнський державний університет ім. Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна, e-mail: inna.akvilon@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5452-7420>

THE IMPORTANCE OF OUTSOURCING FOR ACCOUNTING IN MEDIUM AND SMALL BUSINESSES

Nataliia Radionova¹, Mykola Denysenko², Inna Shchokolieva³

¹Doctor of Economics, Professor, Vice-Rector of the Boryspil Institute of Municipal Management at the IAPM, Boryspil, Ukraine, e-mail: radionova_n@ukr.net; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8855-2963>

²Doctor of Economics, Professor, Doktor habilitovanyi nauk ekonomichnykh, Profesor nauk ekonomichnykh, Professor of the Department of Management and Entrepreneurship, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University, Kropyvnytskyi, Ukraine, e-mail: profden3@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8767-9762>

³PhD of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Entrepreneurship, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University Volodymyr Vynnychenko, Kropyvnytskyi, Ukraine, e-mail: inna.akvilon@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5452-7420>

Анотація. Стаття присвячена дослідженню доцільності використання аутсорсингу для ведення бухгалтерського обліку суб'єктами малого та середнього бізнесу. Суб'єкти малого та середнього бізнесу мають такі особливості, як обмежені фінансові ресурси, невеликий штат працівників, високу залежність від чинників зовнішнього ринкового середовища. Зазначене, з одного боку, зумовлює необхідність своєчасного отримання відповідної облікової інформації для швидкого й ефективного прийняття управлінських рішень, а з іншого – шукати шляхи зниження витрат та збільшення рівня конкурентоспроможності й прибутковості. В статті розкривається ідея того, що аутсорсинг бухгалтерського обліку виступає дієвим інструментом підвищення якості облікової інформації та оптимізації витрат, що має актуальне значення для підприємств малого й середнього бізнесу. Метою статті є комплексне дослідження значення аутсорсингу для організації бухгалтерського обліку підприємств малого та середнього бізнесу, визначення його економічної ролі, розкриття переваг, ризиків та перспектив розвитку. Під час дослідження було зроблено аналіз класичних підходів та останніх публікацій зазначеної проблематики. Розкрито історичний аспект розвитку аутсорсингу в світовій практиці та популяризацію концепції фокусування бізнесу на основній діяльності в сучасному середовищі. Показано регулювання аутсорсингових послуг в Україні на законодавчому рівні. Досліджено види аутсорсингу в залежності від завдань, які підприємства можуть делегувати виконавцям. Зазначено випадки, коли підприємства мають вигоди від аутсорсингу. Ретельно розписано переваги аутсорсингу бухгалтерського обліку для малого й середнього бізнесу та зроблено їх угруповання за наступними класифікаторами: економічні, технологічні та управлінські. Про те відмічено, що незважаючи на переваги, така форма співпраці супроводжується низкою ризиків. Зроблено класифікацію ризиків для підприємства-замовника, для аутсорсера та показано спільні ризики. Також розкрито шляхи мінімізації ризиків для обох сторін. Відмічено перспективи розвитку бухгалтерського аутсорсингу для малого й середнього бізнесу з врахуванням зростання ролі діджиталізації, штучного інтелекту, розширення спектра фінансових сервісів, інтеграції бухгалтерського обліку з фінансовим консалтингом та розвитком міжнародного аутсорсингу.

Ключові слова: аутсорсинг, бухгалтерський облік, бухгалтерський аутсорсинг, малий та середній бізнес, переваги аутсорсингу, ризики аутсорсингу.

Формули: 0; **рис.:** 1; **табл.:** 2, **бібл.:** 22

Abstract. The article is devoted to the study of the feasibility of using outsourcing for accounting by small and medium-sized businesses. Small and medium-sized businesses have such features as limited financial resources, a small staff, and high dependence on factors of the external market environment. This, on the one hand, necessitates the timely receipt of relevant accounting information for quick and effective management decision-making, and on the other hand, it is necessary to find ways to reduce costs and increase the level of competitiveness and profitability. The article reveals the idea that outsourcing accounting is an effective tool for improving the quality of accounting information and optimizing costs, which is of urgent importance for small and medium-sized businesses. The purpose of the article is a comprehensive study of the importance of outsourcing for organizing accounting for small and medium-sized businesses, determining its economic role, revealing advantages, risks, and development prospects. During the study, an analysis of classical approaches and recent publications on the specified issues was made. The historical aspect of the development of outsourcing in world practice and the popularization of the concept of focusing business on its core activities in the modern environment are revealed. The regulation of outsourcing services in Ukraine at the legislative level is shown. The types of outsourcing are studied depending on the tasks that enterprises can delegate to performers. The cases when enterprises benefit from outsourcing are indicated. The advantages of outsourcing accounting for small and medium-sized businesses are carefully described and they are grouped according to the following classifiers: economic, technological and managerial. It is noted that despite the advantages, this form of cooperation is accompanied by a number of risks. The classification of risks for the customer enterprise and for the outsourcer is made and common risks are shown. Ways to minimize risks for both parties are also revealed. The prospects for the development of accounting outsourcing for small and medium-sized businesses are noted, taking into account the growing role of digitalization, artificial intelligence, expanding the range of financial services, integrating accounting with financial consulting, and developing international outsourcing.

Keywords: outsourcing, accounting, accounting outsourcing, small and medium-sized businesses, outsourcing benefits, outsourcing risks.

Formulas:0; fig.: 1; tab.: 2; bibl.:22

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації економічного середовища, посилення конкуренції, діджиталізації бізнес-процесів та постійних змін у податковому законодавстві особливої актуальності набуває питання ефективної організації бухгалтерського обліку на підприємствах. Особливо гостро це відчувається бізнес-структурами малого та середнього бізнесу. Для таких суб'єктів господарювання характерними є обмежені фінансові ресурси, невеликий штат працівників, висока залежність від чинників зовнішнього ринкового середовища, що зумовлює необхідність швидкого й ефективного прийняття управлінських рішень за даними обліку. У цьому контексті аутсорсинг бухгалтерського обліку виступає дієвим інструментом оптимізації витрат і підвищення якості облікової інформації.

Предмет дослідження: вплив аутсорсингу бухгалтерського обліку на підвищення ефективності діяльності суб'єктів середнього та малого бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним із інструментів оптимізації витрат і підвищення якості управління для суб'єктів малого й середнього бізнесу є аутсорсинг

бухгалтерського обліку. Актуальність цього підходу зумовлена низкою економічних, організаційних і технологічних чинників, що не могло залишитися без уваги науковців. Теоретичне підґрунтя аутсорсингу як економічного явища пов'язане з працями Coase Ronald (1937), який обґрунтував теорію транзакційних витрат, та Porter (1985), автора концепції конкурентних переваг. Згідно з цими підходами, підприємство повинно зосереджуватися на ключових компетенціях, передаючи допоміжні функції спеціалізованим суб'єктам ринку. Ідеї Drucker (1946) заклали концептуальне підґрунтя для розвитку сучасного аутсорсингу. Стаття написана в продовження дослідження застосування аутсорсингу для швейних підприємств Радіонова Н.Й., (2019). Зазначену тематику досліджували в своїх працях сучасні вітчизняні науковці. Так, Гуріна Н., Гурін Д. (2024) відносять бухгалтерський аутсорсинг до передових методів управління підприємством через делегування повноважень та є одним зі способів досягнення вагомих результатів у сфері бізнесу. Крім того, вони вважають, що найбільшим сегментом користувачів, які застосовують аутсорсинг, виступає саме малий бізнес, хоча завдяки високій

якості наданих послуг, і серед середнього та великого бізнесу зростає зацікавленість в аутсорсерах. Такий підхід підтримують в своїх працях Подолянчук О. А. та Величко В. А. (2024), які надали обґрунтування перспектив застосування бухгалтерського аутсорсингу для суб'єктів малого бізнесу. Робота Ляхович Г. І. (2018) заслуговує уваги з точки зору виявлення закономірностей, розвитку теоретико-методологічних засад і розробки практичних рекомендацій з удосконалення організації бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу. Він надав пропозиції щодо побудови структури бухгалтерської служби та організації документообігу при використанні послуг бухгалтерського аутсорсингу та рекомендацій щодо удосконалення методики оцінки ефективності переходу на аутсорсинг. Савченко Т. Г. та Ярошина А. П. (2019) довели гіпотезу, що аутсорсинг та консалтинг – це інноваційні та ефективні інструменти управління підприємством. В продовження цієї думки, Бунда О. М. (2022) розглядає технологію блокчейн, який поступово змінює підходи до ведення бухгалтерії та організації аутсорсингових послуг; переводить їх на новий рівень технологічності, аналітичності та стратегічної значущості. Безверхий К. В. (2017) наголошує на трансформації функцій обліку від суто фінансового інструменту до комплексної інформаційної системи сталого розвитку. За цих умов, аутсорсингові компанії стають не лише виконавцями облікових операцій, а стратегічними партнерами у формуванні прозорі, відповідальної та інвестиційно привабливої моделі бізнесу. Те, що результатом розвитку бухгалтерського аутсорсингу стане оптимізація організаційної структури та функціональних можливостей бухгалтерії, у тому числі за рахунок скорочення штату, модернізації облікових процесів та облікової політики загалом; посилення вимог до професійних навичок користувачів довів у своїх дослідженнях Шмигель О. (2024). А Шушакова І. К., Гринь А. Ю., Коломієць Д. В. (2021)

запропонували методичні підходи до оцінки ефективності бухгалтерського аутсорсингу. Через призму сприяння сталому розвитку на міжнародному рівні розглядають ці процеси Свєргун І., Хаустова Є., Надун М. (2025).

Формулювання мети та методів дослідження. Метою статті є комплексне дослідження значення аутсорсингу для організації бухгалтерського обліку підприємств малого та середнього бізнесу, визначення його економічної ролі, розкриття переваг, ризиків та перспектив розвитку. Для досягнення визначеної мети та вирішення поставлених завдань було застосовано широкий інструментарій загальноприйнятих методів наукового дослідження а саме: системний підхід – для визначення рівнів регулювання аутсорсингу в Україні та класифікації їх видів; методи наукової абстракції та логічного узагальнення – для обґрунтування економічної доцільності аутсорсингу у сфері обліку; методи порівняння, аналізу і синтезу – для дослідження форм та моделей бухгалтерського аутсорсингу для малого та середнього бізнесу, впливу цифровізації на зазначені процеси та розгляд перспектив розвитку бухгалтерського аутсорсингу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як економічне явище аутсорсинг існує понад 100 років, але як окрема управлінська концепція був сформований у другій половині ХХ століття, а широкого поширення набув з 1980-х років. Елементи аутсорсингу існували ще в період індустріалізації, коли підприємства передавали частину робіт зовнішнім підрядникам (транспорт, охорона, бухгалтерські послуги). Особливо це було поширено в Сполучених Штатах Америки та країнах Західної Європи. Рональд Коуз заклав мікроекономічний фундамент аутсорсингу, надавши пояснення економічної логіки передачі непрофільних функцій (Coase Ronald, 1937). Значну роль у популяризації концепції спеціалізації відіграв Пітер Друкер, який обґрунтував необхідність фокусування бізнесу на основній діяльності

(Drucker, 1946). Портер надав аутсорсингу стратегічного виміру, довівши, що це не лише спосіб зниження витрат, а інструмент підвищення конкурентоспроможності (Porter, 1985). В Україні вперше поняття аутсорсингу було запроваджено Методичними рекомендаціями щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України (на сьогодні втратив чинність). Аутсорсинг розглядався через призму виконання певних функцій і робіт, що традиційно є «внутрішніми» і виконуються штатними працівниками, шляхом залучення зовнішніх незалежних сторін на договірній основі й використовується для оптимізації витрат і процесів у банку (згідно з Постановою Правління НБУ, 2004).

В більш широкому аспекті на законодавчому рівні поняття аутсорсингу визначено розділом 4 Національного класифікатору України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010», як угода, згідно з якою замовник доручає підряднику виконати певні завдання, зокрема, частину виробничого процесу або повний виробничий процес, надання послуг щодо підбору персоналу, допоміжні функції (Класифікація видів економічної діяльності, 2010).

Згідно тлумаченню словника іншомовних слів – аутсорсинг (від англ. outsourcing – використання зовнішніх ресурсів) це передача організацією чи

підприємством певних бізнес-функцій або виробничих процесів на обслуговування іншій компанії, яка спеціалізується у відповідній галузі.

Аутсорсинг в Україні регулюється рядом нормативно-правових актів, які встановлюють правові рамки для укладення договорів, захисту інтелектуальної власності, забезпечення конфіденційності, дотримання трудового законодавства та відповідності регуляторним вимогам (Табл. 1).

Підприємства отримують вигоди від аутсорсингу у випадках, коли:

- витрати на зовнішнє виконання нижчі за внутрішні;
- відсутня потреба у формуванні власної компетенції;
- функція не створює стратегічної конкурентної переваги;
- потрібна гнучкість і швидкість масштабування;
- необхідний доступ до нових технологій або спеціалізованих знань.

У сфері бухгалтерського обліку аутсорсинг означає повну або часткову передачу функцій ведення обліку, складання фінансової та податкової звітності, розрахунків із працівниками, податкового планування та консультування зовнішній спеціалізованій компанії на договірних засадах.

Таблиця 1

Основні нормативно-правові акти регулювання аутсорсингу в Україні

№	Назва нормативно-правового документу	Короткий зміст регулювання аутсорсингу
1.	Цивільний кодекс України	Визначає загальні правові основи договірних відносин, включаючи укладення та виконання договорів аутсорсингу, захист прав сторін та порядок вирішення спорів
2.	Кодекс законів про працю України	Регулює трудові відносини між роботодавцями та аутсорсинговими компаніями, включаючи умови праці, оплату праці та соціальний захист працівників
3.	Податковий кодекс України	Визначає порядок оподаткування доходів від аутсорсингової діяльності, встановлює вимоги до податкової звітності та сплати податків
4.	Закон України «Про захист персональних даних»	Визначає основні принципи та порядок збирання, обробки та захисту персональних даних, які передаються аутсорсеру, права суб'єктів персональних даних та відповідальність аутсорсера за порушення вимог законодавства

Продовження Таблиці 1

5.	Закон України «Про охорону праці»	Регулює відносини у сфері охорони праці, включаючи забезпечення безпеки праці працівників аутсорсингових компаній та надання необхідних засобів захисту
6.	Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»	Регулює діяльність у сфері фінансових послуг, включаючи ліцензування, нагляд та контроль за діяльністю аутсорсингових компаній
7.	Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010	Регламентує на законодавчому рівні поняття аутсорсингу

Джерело: складено авторами за даними (Закон України «Про захист персональних даних», 2010), (Закон України «Про охорону праці», 1992), Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», 2001), Класифікація видів економічної діяльності, 2010), Кодекс законів про працю України, 1971), Податковий кодекс України, 2010), (Цивільний кодекс України, 2003)

Залежно від завдань, які малі та середні підприємства можуть делегувати виконавцям, існують такі основні види аутсорсингу (Безверхий, 2017, Бунда, 2022, Радіонова, 2019):

1.Професійний аутсорсинг. Спеціалізовані послуги, наприклад, бухгалтерський облік, закупівлі, адміністрування, юридичні послуги, digital-маркетинг тощо. Даний вид аутсорсингу оптимально підходить для масштабування бізнесу та для отримання разових послуг.

2.Мультисорсинг. Це одночасне використання декількох аутсорс-виконавців для вирішення різних завдань, наприклад, ІТ і маркетингу. Даний варіант аутсорсингу підходить як для бізнесу, що розвивається, так і брендовим компаніям.

3.ІТ-аутсорсинг. Це вузькоспеціалізований тип аутсорсингу, який включає різні завдання від підтримки до розробки додатків і рішень.

4.Аутсорсинг бізнес-процесів. Даний вид найбільш часто використовують для регулярних операцій: адміністрування, листування, планування тощо.

5.Виробничий аутсорсинг. Виробництво продукції третіми особами. До такого типу вдається як малий бізнес, у якого ще немає достатніх виробничих ресурсів, так і великі компанії, наприклад Apple, для скорочення бюджету на оплату приміщення, робочих, обладнання, сировини тощо.

6.Аутсорсинг персоналу. Це передача цілого або частини проекту

аутсорсингової компанії через недостатність людських ресурсів, або недостатність компетенцій працівників.

Малий та середній бізнес має особливості в контексті організації обліку, що характеризується: спрощеною організаційною структурою, обмеженим кадровим потенціалом, високою чутливістю до змін податкового законодавства, необхідністю швидкої адаптації до ринкових умов (Подоланчук & Величко, 2024, Савченко & Ярошина, 2019).

У таких умовах утримання власної бухгалтерської служби часто є економічно недоцільним, особливо для підприємств із невеликим обсягом господарських операцій. Для малого та середнього бізнесу аутсорсинг бухгалтерського обліку означає можливість отримувати якісні послуги без формування великого внутрішнього апарату управління.

Зробимо угруповання переваг аутсорсингу бухгалтерського обліку для малого й середнього бізнесу за наступними класифікаторами: економічні, технологічні та управлінські (рис.1).

Як видно за даними рис.1., економічні переваги передбачають зниження сукупних витрат через відсутність витрат на утримання штатного бухгалтера (заробітна плата, податки, відпустки, лікарняні); економію на організації робочого місця та програмному забезпеченні; відсутність витрат на навчання та підвищення кваліфікації

облікового персоналу. При цьому, витрати трансформуються з постійних у змінні, що

підвищує фінансову гнучкість підприємства (Шмигель, 2024).

Рис. 1. Класифікація переваг аутсорсингу бухгалтерського обліку для малого й середнього бізнесу

Джерело: сформовано авторами на основі Гуріна & Гурін (2024)

Крім того, обліковий аутсорсинг сприяє оптимізації структури витрат, оскільки дозволяє: чітко прогнозувати витрати на бухгалтерські послуги; уникати непрямих витрат (помилки, штрафи, донарахування); зменшувати адміністративне навантаження. Аутсорсинг облікових процедур вплине на підвищення економічної ефективності шляхом скорочення транзакційних витрат; прискорення обробки фінансової інформації та зниження податкових ризиків (Svergun, Khaustova, Sverhun, 2025). Крім того, аутсорсинг бухгалтерського обліку дозволить керівництву підприємства зосередитись на стратегічних напрямках.

Згідно з підходом Портера, бухгалтерія є допоміжною функцією, тому передача її на аутсорсинг дозволить: зосередити ресурси на виконання ключових стратегічних напрямів; підвищити конкурентоспроможність продукції (послуг); збільшити прибутковість основної діяльності.

Серед технологічних переваг, перш за все слід відмітити можливість доступу підприємства до сучасних ІТ-рішень, оскільки аутсорсингові компанії використовують хмарні бухгалтерські системи, сучасні автоматизовані системи обліку, ведуть електронний документообіг, використовують цифрові платформи

подання звітності. Отже, підприємство отримує доступ до технологій без значних капітальних вкладень. Автоматизація облікових процесів, в свою чергу, веде до мінімізації людського фактору, що може проявлятися в зменшенні кількості помилок та підвищенні швидкості формування необхідної облікової інформації. Крім того, це забезпечить інтеграцію з іншими бізнес-системами (CRM-системи, ERP-платформи, банківські та податкові електронні сервіси). Зазначене створить єдине інформаційне середовище підприємства, що підвищить якість та ефективність діяльності. Не можна не відмітити підвищення інформаційної безпеки, що буде виражатися у використанні захищених серверів, резервному копіюванні бази даних, посиленому контролю доступу до інформації та відповідності стандартам кібербезпеки.

Крім того, до позитивних моментів можна віднести можливість швидкого збільшення або зменшення обсягу послуг; своєчасну адаптацію до змін законодавства та підтримку дистанційного формату роботи.

Серед переваг аутсорсингу бухгалтерського обліку не лише економічні й технологічні, а й суттєві управлінські переваги, оскільки це впливає на структуру управління, якість прийняття рішень та стратегічну орієнтацію підприємства.

Перш за все, передача облікових функцій дозволяє керівництву зосередитися на розвитку бізнесу, приділяти більше уваги маркетингу, інноваціям, операційній ефективності та мінімізувати час на вирішення рутинних питань. Управлінський ресурс спрямовується на формування конкурентних переваг, що приносить позитивний ефект.

Також, можна відмітити підвищення якості управлінських рішень. Професійні аутсорсингові компанії згідно з договором можуть забезпечити своєчасну фінансову звітність, необхідні аналітичні розрахунки, податкове планування та фінансове прогнозування. Це сприятиме отриманню

своєчасної якісної інформації для прийняття обґрунтованих рішень, підвищенню фінансової прозорості. Як наслідок, посилення системи внутрішнього контролю. Зовнішній виконавець діє в межах договору, що підвищує формалізацію процедур, та забезпечує: розмежування функцій виконання та контролю, зниження ризику внутрішніх зловживань та додатковий професійний контроль. Передача обліку на аутсорсинг дозволяє уникнути залежності від одного бухгалтера, ризиків звільнення (довгою хворобою) ключового працівника, проблем із підбором і навчанням персоналу. Таким чином, управління стає більш стабільним і прогнозованим.

Також, такий підхід сприятиме гнучкості організаційної структури. Оскільки аутсорсинг спрощує організаційну структуру, зменшує рівень бюрократизації підприємства це дозволяє швидко адаптуватися до змін напрямів чи обсягів діяльності, що є особливо важливим для малого та середнього бізнесу.

Договірні відносини з аутсорсером передбачають чітко визначені обсяги робіт та строки виконання, стандарти якості та матеріальну відповідальність за помилки. Це створює формалізовану систему відповідальності та сприяє підвищенню дисципліни.

Оскільки аутсорсинг сприяє фінансовому плануванню, бюджетуванню, інвестиційному аналізу, підготовці до аудиту та залучення фінансування, він перетворює бухгалтерію з виключно облікової функції на інформаційно-аналітичний інструмент управління, що підтримує стратегічний розвиток підприємства.

Економіко-технологічні переваги аутсорсингу у сфері бухгалтерського обліку проявляються у зниженні витрат, оптимізації структури управління, доступі до сучасних цифрових рішень та підвищенні ефективності фінансового менеджменту. Крім того, спостерігається зростання ефективності управління через підвищення прозорості фінансових потоків, стандартизацію процедур та їх

відповідність законодавству, зростання довіри інвесторів і партнерів. Для малого та середнього бізнесу це не лише спосіб економії ресурсів, а й інструмент цифрової трансформації та стратегічного розвитку.

Незважаючи на економічні, технологічні та управлінські переваги, така форма співпраці супроводжується низкою

ризиків як для підприємства-замовника, так і для аутсорсингової компанії. Сукупність ризиків було класифіковано за різними формами, що надасть можливість використовувати шляхи нівелювання зазначених загроз більш ефективно (Табл. 2).

Таблиця 2

Класифікація ризиків бухгалтерського аутсорсингу

Форми ризиків для підприємства-замовника	Форми ризиків для аутсорсера
<ul style="list-style-type: none"> • Інформаційні ризики • Правові ризики • Операційні ризики • Юридичні ризики • Стратегічні ризики 	<ul style="list-style-type: none"> • Професійні ризики • Фінансові ризики • Репутаційні ризики • Інформаційні ризики • Організаційні ризики
Спільні ризики	
<ul style="list-style-type: none"> • недовіра між сторонами; • конфлікти щодо трактування законодавства; • асиметрія інформації; • неузгодженість бізнес-процесів. 	

Джерело: складено авторами на основі Гуріна & Гурін (2024), Шушакова, Гринь, Коломієць (2021)

Як видно з таблиці 2, для підприємства-замовника існує низка ризиків. Основними інформаційними ризиками є витік конфіденційної фінансової інформації, несанкціонований доступ до баз даних та недостатній рівень кіберзахисту. До правових ризиків відносяться помилки у звітності що призводять до податкових штрафів та санкцій, оскільки відповідальність перед контролюючими органами несе керівництво підприємства, навіть якщо помилка допущена аутсорсером. Серед операційних ризиків слід зазначити затримки у поданні звітності, низьку якість первинної обробки документів, відсутність оперативного доступу до необхідної облікової інформації. Юридичними ризиками можуть стати нечітко прописані умови договору, відсутність визначених показників, які допоможуть оцінити ефективність роботи аутсорсера, складність припинення співпраці через штрафні санкції. Крім того, існують ризики стратегічного характеру – втрата внутрішніх компетенцій, надмірна залежність від одного постачальника

послуг, складність повернення функції обліку до підприємства.

Для аутсорсингової компанії ризики можуть мати професійну, фінансову, репутаційну, інформаційну та організаційну форми. Так, професійні ризики можуть бути представлені помилками в обліку через неналежну первинну документацію клієнта, частими змінами законодавства чи людським чинником. До фінансових ризиків аутсорсера належать матеріальна відповідальність за допущені помилки, штрафні санкції за порушення строків виконання та неплатежі з боку клієнтів. Крім того, існують ризики репутаційного характеру: негативні відгуки клієнтів, втрата ділової репутації, публічні конфлікти тощо. Інформаційними ризиками аутсорсингової компанії можуть стати кібератаки, втрата даних, порушення конфіденційності. Серед основних організаційних ризиків слід зазначити перевантаження персоналу, кадрову плинність, залежність від ключових фахівців.

Враховуючи зазначене, вважаємо за необхідне розкрити шляхи мінімізації

ризиків для обох сторін. Для підприємства-замовника мінімізація ризиків може бути через: ретельний вибір аутсорсера, укладання детального договору, використання KPI та SLA, регулярний контроль і аудит, резервне копіювання даних.

Для аутсорсера для мінімізації ризиків слід дотримуватись стандартизації процедур, страхування професійної відповідальності, підвищення внутрішнього контролю якості, використання професійних захищених IT-рішень, постійне підвищення кваліфікації персоналу.

Разом з тим, незважаючи на ризики передачі бухгалтерського обліку на аутсорсинг, вважаємо цей напрям для малих й середніх підприємств дієвим. Тому зазначимо перспективи розвитку бухгалтерського аутсорсингу для малого й середнього бізнесу:

- зростання ролі діджиталізації та штучного інтелекту;
- розширення спектра фінансових сервісів;
- інтеграція бухгалтерського обліку з фінансовим консалтингом;
- розвиток міжнародного аутсорсингу.

Висновки. Аутсорсинг бухгалтерського обліку є важливим інструментом підвищення ефективності діяльності малого та середнього бізнесу. Він сприяє оптимізації витрат, підвищенню

якості облікової інформації, мінімізації податкових ризиків та концентрації підприємства на стратегічних напрямках ефективного розвитку. Для малого бізнесу аутсорсинг є передусім засобом економії та зменшення адміністративного навантаження. Для середнього – інструментом фінансової стабільності, податкового планування та інтеграції в міжнародний економічний простір.

Бухгалтерський аутсорсинг супроводжується комплексом правових, фінансових, організаційних, інформаційних та інших ризиків для обох сторін. Для підприємства-замовника основними є ризики відповідальності перед державними органами та втрата контролю над обліковою функцією. Для аутсорсингової компанії ключовими є професійні та репутаційні ризики. Ефективне управління ризиками можливе лише за умов чіткого договірної регулювання, прозорої комунікації та впровадження систем внутрішнього контролю. Баланс між економічними вигодами та потенційними ризиками визначає доцільність застосування бухгалтерського аутсорсингу.

Розвиток цифрових технологій і фінансових сервісів створює передумови для розширення застосування бухгалтерського аутсорсингу як стратегії покращення ефективності діяльності підприємств малого та середнього бізнесу, що є предметом подальших досліджень.

Література:

- 1.Безверхий К. В. (2017). Економічна сутність поняття нефінансова звітність. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*, 1-2, 23-34. DOI: <https://doi.org/10.31767/nasoa.1-2.2017.03>
- 2.Бунда О. М. (2022). BLOCKCHAIN-технологія в обліку і аудиті. *Проблеми інноваційно інвестиційного розвитку*, 28. 168-179. DOI: [10.33813/2224-1213.28.2022.15](https://doi.org/10.33813/2224-1213.28.2022.15).
- 3.Верховна Рада України (2010). Закон України «Про захист персональних даних» № 2297-VI. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 24.02.2026)
- 4.Верховна Рада України (1992). Закон України «Про охорону праці» № 2694-XII [Електронний ресурс] – URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 24.02.2026)

- 5.Верховна Рада України (2001). Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» № 2664-III [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/ed20190925#Text> (дата звернення: 25.02.2026)
- 6.Верховна Рада України (2010). Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>. (дата звернення: 23.02.2026)
- 7.Верховна Рада України (1971). Кодекс законів про працю України № 322-VIII [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 23.02.2026)

8. Верховна Рада України (2010). Податковий кодекс України № 2755-6 [Електронний ресурс] – URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 23.02.2026)
9. Верховна Рада України (2003). Цивільний кодекс України № 435-IV [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/435-15> (дата звернення: 23.02.2026)
10. Гуріна Н. & Гурін Д. (2024). Бухгалтерський аутсорсинг: сутність, переваги, недоліки та особливості запровадження. *Галицький економічний вісник*. 86(1), 55-61. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.01.055
11. Ляхович Г. І. (2018). Розвиток організації бухгалтерського обліку на засадах аутсорсингу : дис. ... д-ра екон. наук : 08.06.04. Житомир, 470.
12. Подолянчук О. А. & Величко В. А. (2024). Бухгалтерський аутсорсинг: сутність та перспективи розвитку для малого бізнесу. *Агросвіт*, 4, 130-139. DOI: [10.32702/2306-6792.2024.4.130](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.4.130)
13. Постанова Правління НБУ (2004). Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України, 361. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/PB04006> (дата звернення: 23.02.2026).
14. Радіонова Н. Й. (2019). Оптимізація витрат швейного підприємства за допомогою аутсорсингу. *Економічний простір*, 143. 160-172. DOI: [10.30838/P.E.S.2224.260319.160.425](https://doi.org/10.30838/P.E.S.2224.260319.160.425)
15. Савченко Т. Г. & Ярошина А. П. (2019). Консалтинг та аутсорсинг як сучасні інструменти управління підприємством. *Вісник Сумського державного університету. Серія: Економіка*, 2. 7-12. DOI: [10.21272/1817-9215.2019.2-1](https://doi.org/10.21272/1817-9215.2019.2-1)
16. Словник іншомовних слів URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/m/s2.pl?Article=2264&action=show> (дата звернення: 25.02.2026). – Назва з екрана.
17. Шмигель О. (2024). Бухгалтерський аутсорсинг як важливий фактор підвищення результативності діяльності компанії. *Економічний дискурс: міжнародний науковий журнал*, 1/2. 63-71. DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2024-1-7>
18. Шушакова І. К., Гринь А. Ю. & Коломієць Д. В. (2021). Оцінка ефективності бухгалтерського аутсорсингу. *Бізнес Інформ*, 11. 327-334. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-11-327-334>
19. Coase Ronald (1937). The Nature of the Firm // *Economica*, 4(16), 386—405.
20. Drucker P. F. (1946) Concept of the Corporation. // John Day Company. 329 p.
21. Porter M. E. (1985) The Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. NY: Free Press, .
22. Svergun I., Khaustova Y. & Sverhun M. (2025). AI-Driven Digital Transformation: Enhancing Business and Economic Sustainability Across Sectors / I. Svergun. *Digital Transformation and IT Implementation: Driving Sustainable Development Across Nations: Monograph*. Pussi, Estonia : Scientific Center of Innovative Research, 61-84. DOI: <https://doi.org/10.36690/DTIT>